

liau buvo atliekami konservavimo darbai, tačiau vėliau iki pat 1992 m. tyrimai ar projektų įgyvendinimai nebuvo atliekami. Nuo minėtų metų vėl atnaujinti archeologiniai tyrimai. Juos atliko archeologai G. Alieliūnas ir A. Merkevičius. 1993 m. buvo iširtas Medininkų pilies donžonas. 1998 m. archeologinius tyrinėjimus vykdė archeologas V. Urbanavičius. Nuo 2004 m. pilis priklauso Trakų istorijos muziejui, kuris stengiasi pritaikyti ją aktyviam turizmui, organizuoja įvairius renginius ir šventes.

Šiomet liepos 5–15 dienomis Medininkų pilyje jau antrą kartą buvo surengta vaikų ir jaunimo kūrybinė stovykla, kurią organizavo Vilniaus krašto kultūros, verslo ir pilietinės iniciatyvos asociacija „Atvažiavo meška“ kartu su partneriais: Trakų istorijos muziejumi, LR švietimo ir mokslo ministerija, ir Vilniaus apskrities kultūros centru. Pirmas renginys vyko 2008 gegužės 31 – liepos 6 d. ir buvo skirtas Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienai. Kaip šventės meninės išraiškos forma buvo pasirinktas terakotinių skulptūrų lipdymas. Pirmais metais renginį aplankė per 500 žmonių, jis sukėlė didelį vietinių gyventojų susidomėjimą. Programos įgyvendinimo metu senovinėje Medininkų pilies aplinkoje, pasitelkiant menininkus ir skatinant prisijungti jaunus savanorius, buvo kuriam ir naujai interpretuojama Lietuvos tūkstantmečio istorija. Kiekvienam stovyklos dalyviui buvo suteikta galimybė savo rankomis ir mintimis prisidėti prie Medininkų pilies kūrybinės veiklos. Pilies kieme įrengtoje palapinių stovykloje dalyviai pakaitomis budėjo prie gimstančių meno kūrinių. Vakaraus prie laužo buvo pasakojama Lietuvos istorija, mitai ir legendos apie žymiausius Lietuvos žmones ir įvykius. Taip pat organizuoti pėsčiųjų žygiai iki Lietuvos aukštikalnių – Juozapinės ir Aukštojo (apie 2 km. nuo Medininkų), bei archeologinių kasinėjimų vietų lankymas. Vieną dieną pilyje su dalyviais bendravo Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino štabo bataliono Garbės sargybos kuopos bei Karo medicinos tarnybos kariai. Trakų istorijos muziejus renginio metu atliko archeologinius tyrimus netoli pilies esančiame Svironių pilkapyne – buvo tiriamas V–IX a. pilkapis. Ir patys stovyklos dalyviai noriai prisidėjo prie archeologų darbo, tiesiogiai prisiliedami prie savo krašto istorijos. Renginį lankė „Valstiečių laikraščio“ bei LTV „Panoramos“ žurnalistai, kurie aprašė stovyklos veiklą. 2009 metais buvo pratęsta molio skulptūrų kūrybinė sesija. Liepos 6 d. organizuota teatralizuota eisena su ugnies fakelais nuo Medininkų pilies iki Juozapinės kalno. Stovyklos metu buvo surengtas mėgėjiško kino festivalio – šiuolaikinių istorijos interpretacijų – pristatymas ir demonstravimas.

Ateityje Medininkų pilyje planuojama ne tik tęsti panašius renginius bet ir restauruoti pilį bei įkurti ekspoziciją. ■

O. Ševeliovo nuotr.

Šventės meninės išraiškos forma buvo pasirinktas terakotinių skulptūrų lipdymas.

Amatas – gyvenimo pamatas

Jūratė PANCEROVA

Šiais metais minėjome Lietuvos vardo tūkstantmetį. Visoje Lietuvoje vyko daug renginių, skirtų šiai iškiliai datai pažymėti.

Agluonėnų etnografinėje sodyboje Lietuvos vardo tūkstantmečio paminėjimo proga liepos 3–6 dienomis vyko medžio drožėjų ir floristų edukacinis pleneras, pavadintas lietuvininkų patarlės žodžiais „Amatas – gyvenimo pamatas“. Plenero darbų tematika – Mažosios Lietuvos smulkiosios architektūros palikimas – mediniai krikštai bei tradiciniai klaipeidiškių gėlių darželių augalai ir gėlės. Plenero tematika pasirinkta neatsitiktinai. Medžiai, augalai lietuvių supo nuo senų senovės, todėl ir Lietuvos vardo tūkstantmečio minėjimo proga buvo pasirinkti amatai, tiesiogiai susiję su gamta. Tik gamtoje, prisilietęs

Pinama Tūkstantmečio pynė.

CRAFTS AS THE LIFE FOUNDATION

Jūratė PANCEROVA

To mark the Millennium of Lithuania, on 3–6 July Agluonėnai Ethnographic Homestead hosted the educational plein-air of wood carvers and florists “Crafts as the life foundation”. The theme of the plein-air was the heritage of the small architecture of Lithuania Minor – wooden baptism items, traditional plants and flowers grown by Klaipeđa people in their flower beds of.

During the long weekend, the folk artists created the symbolic baptism items for the outstanding people of Lithuania Minor: Martynas Mažvydas, Kristijonas Donelaitis, Liudvikas Rėza, Vydūnas and Ieva Simonaitytė.

During the plein-air, “Millennium garland” was made of oak and myrtle branches. The guests of the plein-air got to learn ancient crafts, could put oak branches into the garland. Each who did so was given a commemorative souvenir with the Lithuania’s millennium symbols.

On 6 July, the exposition of baptism items and bouquets made during the plein-air was arranged and the exhibition of ex-libris of the graphic artist Ona Šimaitytė-Račkauskienė and schoolchildren of Agluonėnai Secondary School was opened.

prie medžio, įkvėpęs gaivų žolės kvapą, gali pajusti protėvių dvasią, įkvėpiančią kūrybai, leidžiančią užčiuopti trapų praeities ir dabarties kultūrinį ryšį.

Visą savaitgalį kalbinę medį tautodailininkai sukūrė simbolinius krikštus Mažosios Lietuvos didiesiems kūrėjams – Martynui Mažvydui, Kristijonui Donelaičiui, Liudvikui Rėzai, Vydūnui ir levai Simonaitytei.

Lankytojai taip pat neliko pasyvūs renginių stebėtojai. Plenero metu sodybos kieme iš ažuolo ir mirtos šakelių buvo pinama tūkstantmečio pynė. Svečiai ne tik susipažino su čia demonstruojamais amatais, bet taip pat galėjo įpinti giją tūkstantmečio pynėje. Kiekvienam įpynusiam giją buvo įteiktas atminimo suvenyras su minėtos progos simbolika.

Dalyvauti pleneru buvo pakviesti Lietuvos tautodailininkų sąjungos Žemaitijos skyriaus tautodailininkai: Valerija Jurevičienė (Gargždai), Saulius Rumbutis (Gargždai), Tadas Šorys (Kretinga), Vytautas Grundulas (Lankupiai, Priekulės sen.), dailininkas Henrikas Šurkus (Agluonėnai), floristė Sonata Valaitienė (Šilutė), taip pat agluonėniškiai medžio drožėjai Jonas ir Vytenis Čepai. Pleneru dalyvavo ir Agluonėnų pagrindinės mokyklos moksleiviai, kurie dar tik mokėsi drožinėjimo amato. Bet buvo ir gabių mokinių. Tautodailininkai džiaugėsi Martyno Sprogio sukurtu krikštu levai Simonaitytei. Mergaitės kartu su floristėmis mokėsi atpažinti tradicinius lietuviškus gėlių darželių augalus bei iš jų kūrė kompozicijas, puokštes. Sužinojo, kaip pasitelkus išmonę iš čia pat pievoje augančių augalų galima papuošti savo aplinką. Pirmą kartą pleneru dalyvavo ir Vytenis Čepas. Jis, paskatintas tėčio Jono Čepo, sukūrė krikštą tautodailininkui, medžio drožėjui a. a. Vytautui Majorui. V. Majoras buvo sukūręs krikštus visiems išskiliems Mažosios Lietuvos vyrams (M. Mažvydui, K. Donelaičiui, L. Rėzai ir kt.), o dabar krikštas, skirtas jam, mūsų laikmečio žmogui, simbolizuos naujo Lietuvos istorijos tūkstantmečio pradžią. Šiais metais Vytautui Majorui buvo suteiktas ir Gargždų miesto garbės piliečio vardas.

Liepos 6 dieną, minint Lietuvos vardo tūkstantmetį, Agluonėnų etnografinėje sodyboje buvo surengta plenero metu sukurtų krikštų ir puokščių ekspozicija bei atidaryta dailininkės grafikės Onos Šimaitytės-Račkauskienės ir Agluonėnų pagrindinės mokyklos mokinių ekslibrisų paroda. Po parodos atidarymo renginio dalyviai šventinėje eisenoje, kurią lydėjo raiteliai, ėjo į netoliese esantį Lietuvininkų parką. Čia vyko teatralizuotas renginys, kurio metu buvo atidengta skulptūrinė kompozicija, skirta lietuvininkams atminti. Ji buvo su-

Plenero „Amatas gyvenimo – pamatas“ metu sukurti krikštai.

komponuota iš pleneru sukurtų krikštų. Visų renginio dalyvių ir svečių rankomis nupinta tūkstantmečio pynė buvo apjuosta raudonų plytų mūro arka, vedanti prie krikštų kompozicijos. Raudono plytų mūro arka – lietuvininkų kultūrinio palikimo simbolis.

Raiteliai iš praeities ugnies fakelais įžiebė simbolinius atminties laužus. Viduramžių bajoro drabužiais vilkintis renginio vedėjas medžioklinio rago garsu paskelbė renginio pradžią. Šventės svečiai sugiedojo Lietuvos himną. Apie istorinės atminties ir jos suvokimo svarbą kabėjo Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto direktorė, agluonėniškė dr. Silva Pocytė. „Tik tie žmonės, valstybės ir tautos, kurios prisimena istoriją ir sugeba ją puoselėti, turi ateitį“, – kalbėjo istorikė. Palaiminimo žodžius susirinkusiems tarė evangelikų liuteronų Vanagų parapijos kunigas Remigijus Šemeklis. Renginio dalyvius sveikino Klaipėdos rajono savivaldybės meras V. Dačkauskas, LR Seimo narys P. Gražulis, Mažosios Lietuvos bendrijos buvusi pirmininkė R. Mačiūnienė, Agluonėnų seniūnė L. Tučienė. Pabaigoje dalyviai ir svečiai sugiedojo Jurgio Zauerveino sukurtą lietuvininkų himną „Lietuvininkai esame mes gimę“. Renginio vedėjas visus pakvietė į medinę Viduramžių pilį, pastatytą ant šalia Lietuvininkų parko supulto kalnelio (vietos verslininko J. Čepo iniciatyva ir lėšomis). Čia Agluonėnų klijimo teatro aktoriai (rež. E. Kupčiūnas ir A. Šutkus) parodė teatralizuotas viduramžių riterių kovų scenas. Kalno papėdėje buvo galima paragauti šiuopinio, sūrio, giros, kafijos.

Prasmingai paminėję ir kūrybiniuose darbuose įprasminę Lietuvos vardo tūkstantmetį, agluonėniškiai pradėjo naują istorinės raidos puslapį, kuriame bus tęsiamos gražios ir prasmingos tradicijos. ■

R. Šimulio nuotr.

Tautodailininkų darbo akimirka. Iš kairės: Vytautas Grundulas ir Vytenis Čepas.

